

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Καλύτερη επίγνωση της κατάστασης μέσω ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των αρχών θαλάσσιας επιτήρησης: τα επόμενα βήματα στο πλαίσιο του κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής πληροφοριών για τον θαλάσσιο τομέα της ΕΕ»

[COM(2014) 451 final]

(2015/C 230/16)

Εισηγητής ο κ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ

Στις 20 Νοεμβρίου 2013, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την:

«Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Καλύτερη επίγνωση της κατάστασης μέσω ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των αρχών θαλάσσιας επιτήρησης: τα επόμενα βήματα στο πλαίσιο του κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής πληροφοριών για τον θαλάσσιο τομέα της ΕΕ»

COM(2014) 451 final.

Το ειδικευμένο τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές, κοινωνία των πληροφοριών», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 11 Νοεμβρίου 2014.

Κατά την 503η σύνοδο ολομέλειας, της 10ης και 11ης Δεκεμβρίου (συνεδρίαση της 10ης Δεκεμβρίου 2014), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ αξιολογεί θετικά την ανακοίνωση ως λογική συνέχεια στην προσπάθεια υλοποίησης μιας αποτελεσματικής και οικονομικά πιο αποδοτικής θαλάσσιας επιτήρησης, που αποτελεί στρατηγικό στόχο της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής (ΟΘΠ), και επισημαίνει ότι η βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών θαλάσσιας επιτήρησης συνδέεται ζωτικά με την προστασία, την ασφάλεια, την οικονομία και το περιβαλλοντικό μέλλον της Ένωσης.

Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει την πρόοδο που έχει συντελεστεί σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο μετά τη χάραξη του χάρτη πορείας το 2010 ⁽¹⁾, εκτιμώντας, ωστόσο, ότι θα είναι ιδιαίτερος χρήσιμη μια σαφέστερη αποτίμηση της προόδου αναφορικά με τους στόχους και τα έξι βήματα του χάρτη, καθώς και με την ανακοίνωση της 15ης Οκτωβρίου 2009 ⁽²⁾.

1.2. Έχοντας πρόσφατα επισημαίνει ⁽³⁾ τις οξυνόμενες γεωπολιτικές, στρατηγικές, και περιβαλλοντικές προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας στη θάλασσα, η ΕΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή να συγκεκριμενοποιήσει άμεσα και να επισπεύσει τη «διαδικασία επανεξέτασης για την αξιολόγηση της εφαρμογής του CISE για τον θαλάσσιο τομέα, καθώς και της ανάγκης ανάληψης περαιτέρω δράσεων» ⁽⁴⁾, η οποία προβλέπεται να έχει δρομολογηθεί έως το 2018.

1.3. Στην περαιτέρω ανάπτυξη του CISE («κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής πληροφοριών»), η ΕΟΚΕ συστήνει την αξιοποίηση του διευρυμένου πεδίου και των δυνατοτήτων που παρέχει η πρόσφατη κοινή ανακοίνωση για την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια στη θάλασσα (ΕΣΑΘ) ⁽⁵⁾, με στόχο μια επικαιροποιημένη, συνεκτική και σφαιρική προσέγγιση της θαλάσσιας επιτήρησης.

1.4. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να διευκρινίσει πώς θα «ενθαρρυνθούν [...] τα κράτη μέλη να συνεχίσουν τις προσπάθειες εκσυγχρονισμού των οικείων εγκαταστάσεων ΤΠ [τεχνολογιών των πληροφοριών]» χωρίς πρόσθετους πόρους πέραν «κάποια[ς] χρηματοδότηση[ς] για τη στήριξη μικρών βελτιώσεων» ⁽⁶⁾, και συστήνει τη διοχέτευση/επανεπένδυση μέρους των εξοικονομηθέντων πόρων για την κάλυψη των κενών του CISE και για την εν γένει βελτίωσή του.

⁽¹⁾ «Σχετικά με την κατάρτιση σχεδίου χρονοδιαγράμματος με στόχο τη δημιουργία ενός κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής πληροφοριών για την επιτήρηση του θαλάσσιου τομέα της ΕΕ» [COM(2010) 584 τελικό].

⁽²⁾ «Προς την ενοποίηση της θαλάσσιας επιτήρησης: Ένα κοινό περιβάλλον ανταλλαγής πληροφοριών για τον θαλάσσιο τομέα της ΕΕ» [COM(2009) 538 τελικό].

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια στη θάλασσα» (ΕΕ C 458 της 19.12.2014, σ. 61).

⁽⁴⁾ COM(2014) 451 final, σ. 9.

⁽⁵⁾ «Για έναν ανοικτό και ασφαλή παγκόσμιο θαλάσσιο τομέα: στοιχεία για μια στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ασφάλεια στη θάλασσα» [JOIN(2014) 9 final].

⁽⁶⁾ COM(2014) 451 final, σ. 8.

1.5. Με δεδομένη την εθελοντική υπόσταση του εγχειρήματος, τη σημασία της πολιτικής βούλησης, καθώς και των πολιτισμικών φραγμών που εκπορεύονται από εδραιωμένες νοοτροπίες, στερεότυπα, μεθόδους εργασίας κ.ά., η ΕΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή να εστιάσει σε δράσεις εκπαίδευσης/κατάρτισης, πρωτοβουλίες οικοδόμησης εμπιστοσύνης, αξιοποιώντας υφιστάμενες επιτυχείς εμπειρίες, όπως είναι το Φόρουμ Ακτοφυλακής Βόρειου Ατλαντικού (North Atlantic Coast Guard Forum) ή η Διεθνής Ένωση Θαλασσιών Ενισχύσεων Ναυσιπλοΐας και Φαρικών Αρχών (IALA International Association of Marine AIDS to Navigation and Lighthouse Authorities).

1.6. Καλεί, επίσης, την Επιτροπή να αποτυπώσει σαφέστερα το μείγμα πολιτικής με το οποίο προτίθεται βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα να αντιμετωπίσει τους νομικούς και τεχνικούς φραγμούς που δυσχεραίνουν την εδραίωση ενός αποτελεσματικού CISE.

1.7. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι η ταχύτατα εξελισσόμενη ΤΠ αναπόφευκτα εκθέτει ένα περιβάλλον ανταλλαγής ευαίσθητων πληροφοριών, όπως το CISE, σε επιθέσεις ⁽⁷⁾ από εγκληματίες του κυβερνοχώρου, αλλά και από τρομοκράτες με ανυπολόγιστες συνέπειες για την ασφάλεια μεταφορών, συναλλαγών, λιμένων, πλοίων, πληρωμάτων και εμπορευμάτων και καλεί την Επιτροπή να εξετάσει άμεσα το ζήτημα της ασφάλειας του κυβερνοχώρου στις θαλάσσιες μεταφορές και να εξειδικεύσει μέτρα θωράκισης του CISE. Η έκθεση του 2014 από το αμερικανικό Κυβερνητικό Γραφείο Λογοδοσίας σχετικά με την προστασία των θαλάσσιων κρίσιμων υποδομών απεικονίζει τον επείγοντα χαρακτήρα της κατάστασης (<http://gao.gov/products/GAO-14-459>).

1.8. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η καλύτερη επίγνωση της κατάστασης και η ενισχυμένη συνεργασία των αρχών θαλάσσιας επιτήρησης μέσω του CISE θα συμβάλουν στη θωράκιση της οικολογικής ακεραιότητας του θαλάσσιου χώρου της ΕΕ, με καλύτερη προστασία της βιοποικιλότητας και των θαλάσσιων πόρων από πυρηνικά ατυχήματα, παράνομη απόρριψη τοξικών ουσιών, σοβαρά ατυχήματα με ρυπογόνες ουσίες καθώς και από κλιματικές αλλαγές. Η δε βελτίωση της ασφάλειας των υποβρύχιων καλωδίων και των αγωγών θα ενισχύσει την ενεργειακή αποδοτικότητα.

2. Εισαγωγή

2.1. Η έγκαιρη πρόσβαση σε ακριβείς πληροφορίες και η κοινή έγκυρη απεικόνιση της κατάστασης στη θάλασσα είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων και απειλών. Η ενοποίηση διαφόρων πηγών δεδομένων και ο συντονισμός των αρμόδιων αρχών συμβάλλουν στην πληρέστερη κατανόηση των τεκταινομένων στη θάλασσα και δημιουργούν προστιθέμενη αξία με την αποδοτική χρήση περιορισμένων πόρων.

2.2. Στο πλαίσιο αυτό, η βέλτιστη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών θαλάσσιας επιτήρησης αποτελεί έναν από τους στρατηγικούς στόχους της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής. Η ανάπτυξη κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής πληροφοριών για τον θαλάσσιο τομέα της ΕΕ έχει αποτελέσει αντικείμενο δύο ανακοινώσεων που εξέδωσε η Επιτροπή το 2009 και το 2010 ⁽⁸⁾.

2.3. Η ενίσχυση της θαλάσσιας ασφάλειας μέσω της ολοκληρωμένης θαλάσσιας επιτήρησης αναδείχθηκε το 2012 ως βασική συνιστώσα της ατζέντας για τη γαλάζια ανάπτυξη, η οποία στοχεύει στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στη θαλάσσια οικονομία ⁽⁹⁾.

2.4. Η πρόσφατη (2014) κοινή ανακοίνωση για τη στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια στη θάλασσα ⁽¹⁰⁾ επιβεβαιώνει και τεκμηριώνει τη σημασία της θαλάσσιας επιτήρησης και της ανταλλαγής πληροφοριών σε θαλάσσια θέματα ως σημαντικό συστατικό στοιχείο της ασφάλειας στη θάλασσα.

3. Άξονες της ανακοίνωσης της Επιτροπής

3.1. Η ανακοίνωση παρουσιάζει την πρόοδο που σημειώθηκε σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο μετά τον χάρτη πορείας του CISE, το οποίο συνιστά διαρκή συνεργατική εθελοντική διαδικασία με στόχο την ενίσχυση της επίγνωσης, της αποδοτικότητας, της ποιότητας, της ικανότητας ανταπόκρισης και του συντονισμού των επιχειρήσεων επιτήρησης στον ευρωπαϊκό θαλάσσιο τομέα μαζί με την προώθηση της καινοτομίας.

3.2. Με το CISE, πέραν της απλής ανταλλαγής πληροφοριών, επιδιώκεται η πολλαπλή ορθολογική τους χρήση από διάφορες κοινότητες χρηστών χωρίς αλληλεπικαλύψεις με βάση ένα αποκεντρωμένο δίκτυο θαλάσσιας παρακολούθησης που τηρεί τις διατάξεις περί προστασίας των δεδομένων και τους διεθνείς κανόνες. Δεν αντικαθιστά υφιστάμενα συστήματα και πλατφόρμες ανταλλαγής πληροφοριών και δεν επηρεάζει σχετικές δομές και τη νομοθεσία στα κράτη μέλη.

⁽⁷⁾ Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της ΕΟΚΕ με θέμα «Επιθέσεις στον κυβερνοχώρο στην ΕΕ» (ΕΕ C 451 της 16.12.2014, σ. 31).

⁽⁸⁾ COM(2009) 538 τελικό και COM(2010) 584 τελικό.

⁽⁹⁾ COM(2012) 494 τελικό.

⁽¹⁰⁾ JOIN(2014) 9 final, σ. 8.

3.3. Ειδικότερα, ο χάρτης πορείας⁽¹¹⁾ προσδιόρισε την ανάπτυξη του CISE σε έξι βήματα: ταυτοποίηση των κοινοτήτων χρηστών, χαρτογράφηση συνόλων δεδομένων και ανάλυση κενών στην ανταλλαγή δεδομένων, ορισμός κοινών επιπέδων κατάταξης δεδομένων, ανάπτυξη υποστηρικτικού πλαισίου, ορισμός δικαιωμάτων πρόσβασης και παροχή συνεκτικού νομικού πλαισίου.

3.4. Το CISE αφορά τις εξής τομεακές λειτουργίες: 1) ασφάλεια της ναυσιπλοΐας (περιλαμβανομένης της έρευνας και της διάσωσης), θαλάσσια ασφάλεια και πρόληψη της ρύπανσης που προκαλείται από πλοία· 2) έλεγχο της αλιείας· 3) ετοιμότητα και αντιμετώπιση περιστατικών θαλάσσιας ρύπανσης και προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος· 4) τελωνεία· 5) έλεγχο συνόρων· 6) επιβολή του νόμου και 7) άμυνα.

3.5. Η δυνητική εξοικονόμηση σε διοικητικές και λειτουργικές δαπάνες μπορεί να αποφέρει στην ευρωπαϊκή οικονομία οφέλη περίπου 400 εκατ. ευρώ ετησίως και άμεσα στις δημόσιες αρχές περίπου 40 εκατ. ευρώ ετησίως. Οι σχετικές επενδύσεις στην πρώτη δεκαετία υπολογίζονται περίπου σε 10 εκατ. ευρώ ετησίως.

4. Γενικές παρατηρήσεις

4.1. Τονίζοντας τα μεγέθη και τη σημασία της ευρωπαϊκής ναυτιλίας για την απασχόληση και την οικονομία, η ΕΟΚΕ σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις έχει προβεί σε καίριες επισημάνσεις και συστάσεις επί σειράς ζητημάτων συναφών με την ευρωπαϊκή θαλάσσια πολιτική⁽¹²⁾ και έχει τοποθετηθεί λεπτομερώς τόσο σε γενικά ζητήματα ασφάλειας στη θάλασσα όσο και σε ειδικότερα ζητήματα της ολοκληρωμένης θαλάσσιας επιτήρησης, αναδεικνύοντας την ανάγκη ολοκληρωμένου συστήματος θαλάσσιας επιτήρησης⁽¹³⁾.

4.2. Ειδικότερα, η ΕΟΚΕ, υποστηρίζοντας μια υπερτομεακή προσέγγιση στη διαχείριση των θαλασσών, έχει τονίσει ότι μια πραγματικά ολοκληρωμένη ναυτιλιακή αγορά επιβάλλει στενότερη συνεργασία των εθνικών εποπτικών αρχών, της ακτοφυλακής και του πολεμικού ναυτικού των κρατών μελών, πράγμα το οποίο προϋποθέτει μια κοινή δομή ανταλλαγής πληροφοριών και την εδραίωση ενός ολοκληρωμένου συστήματος θαλάσσιας επιτήρησης⁽¹⁴⁾.

4.3. Η ΕΟΚΕ έχει ταχθεί επίσης υπέρ ενός κοινού μηχανισμού επιτήρησης για ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ στη βάση εναρμονισμένου νομικού πλαισίου, το οποίο θα εξασφαλίζει την ανταλλαγή ευαίσθητων και μη ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ των αρχών, των υπηρεσιών και των χρηστών των κρατών μελών της ΕΕ⁽¹⁵⁾.

4.4. Η ΕΟΚΕ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην αποσαφήνιση και διασφάλιση των δομών διακυβέρνησης και των πόρων για τη βιωσιμότητα του παρόντος εξαιρετικά πολύπλοκου και φιλόδοξου εγχειρήματος, στο οποίο εμπλέκονται περίπου 400 αρχές, οι οποίες χειρίζονται έναν τεράστιο όγκο διάφορων πληροφοριών θαλάσσιας επιτήρησης και περιλαμβάνουν τις αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και του ΕΟΧ καθώς και διάφορους οργανισμούς της ΕΕ [π.χ. η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (EFCA), ο Frontex, ο EMSA και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας].

4.5. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι —με δεδομένη την εθελοντική υπόσταση του CISE και την αρχή της επικουρικότητας— τα κράτη μέλη, σε συγκυρία δημοσιονομικής λιτότητας και κρίσης, αναλαμβάνουν κομβικό ρόλο με επιπρόσθετο φόρτο για τις αρμόδιες τους αρχές και σοβαρές δαπάνες εκσυγχρονισμού ή συμβατότητας των οικείων εγκαταστάσεων τεχνολογιών των πληροφοριών (ΤΠ) σημαντικό μέρος (περίπου το 1/4) εκ των οποίων στηρίζεται σε μονολιθική και πεπαλαιωμένη αρχιτεκτονική [βλέπε: SWD (2014) 224 final. Εκτίμηση των επιπτώσεων και Gartner, 2013. Βιωσιμότητα και αποδοτικότητα των βλέψεων για το Κοινό Περιβάλλον Ανταλλαγής Πληροφοριών (CISE). ΕΕ Τομέας Θαλασσιών Υποθέσεων και Αλιείας].

⁽¹¹⁾ COM(2010) 584 τελικό.

⁽¹²⁾ Μεταξύ άλλων: ΕΕ C 211 της 19.8.2008, σ. 31· ΕΕ C 128 της 18.5.2010, σ. 131· ΕΕ C 107 της 6.4.2011, σ. 64· ΕΕ C 161 της 6.6.2013, σ. 87· ΕΕ C 255 της 22.9.2010, σ. 103.

⁽¹³⁾ Εκτός άλλων: ΕΕ C 44 της 11.2.2011, σ. 173· ΕΕ C 67 της 6.3.2014, σ. 32· ΕΕ C 76 της 14.3.2013, σ. 15· ΕΕ C 168 της 20.7.2007, σ. 57· ΕΕ C 32 της 5.2.2004, σ. 21· ΕΕ C 61 της 14.3.2003, σ. 174 και ΕΕ C 458 της 19.12.2014, σ. 61.

⁽¹⁴⁾ ΕΕ C 107 της 6.4.2011, σ. 64.

⁽¹⁵⁾ ΕΕ C 44 της 11.2.2011, σ. 173.

4.6. Λαμβάνοντας υπόψη τη μελέτη αξιολόγησης κινδύνου σχετικά με τη θαλάσσια περιοχή της ΕΕ στα προσεχή δεκαπέντε έτη, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι ο αποτελεσματικός προσδιορισμός των κινδύνων, απειλών και τρωτών σημείων στους επιμέρους τομείς, στις θαλάσσιες περιοχές, αλλά και γενικότερα, οφείλει να αποτελεί προτεραιότητα στην ιεράρχηση των πληροφοριών που θα ανταλλάσσονται [βλέπε: Wise Pens International. 2013. *Μελέτη Εκτίμησης Κινδύνου ως αναπόσπαστο κομμάτι της εκτίμησης επιπτώσεων για την υποστήριξη του Κοινού Περιβάλλοντος Ανταλλαγής Πληροφοριών (CISE)*. ΕΕ Τομέας Θαλασσιών Υποθέσεων και Αλιείας].

4.7. Σε κάθε περίπτωση, η εμπιστευτικότητα και η προστασία των προσωπικών ή εμπορικός ευαίσθητων δεδομένων είναι ζητήματα μείζονος σημασίας. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι το θέμα αυτό χρήζει προσοχής και περαιτέρω εξειδίκευσης, και παραπέμπει σε σχετικές προώστερες επισημάνσεις και συστάσεις της.

4.8. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόοδο στην εφαρμογή του χάρτη πορείας με τα προγράμματα «BlueMassMed», «MARSUNO» και «CoorP», που επιβεβαίωσαν την επιχειρησιακή ανάγκη της διατομεακής ανταλλαγής πληροφοριών και συνέβαλαν στη διασαφήνισή της, και προτρέπει την Επιτροπή να διευρύνει την προσπάθεια αυτή.

4.9. Θεωρεί επίσης ενδιαρκτική την πρόοδο που έχει ήδη σημειωθεί στην εφαρμογή πολυάριθμων συστημάτων⁽¹⁶⁾, τα οποία εξυπηρετούν τους σκοπούς διαφόρων τομέων πολιτικής και, σε ορισμένες περιπτώσεις, εκτείνονται πέραν του ενός τομέα.

4.10. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τη μοναδική θαλάσσια γεωγραφία της ΕΕ με έξι θαλάσσιες λεκάνες, τις απόκεντρες περιοχές της Ευρώπης και τις ιδιαίτερες των νησιωτικών περιοχών, και τονίζει ότι, σε συνθήκες έντασης των παγκοσμιοποιημένων απειλών και κινδύνων, δεν νοείται ενίσχυση της επίγνωσης και αποτελεσματικό CISE χωρίς ενδυνάμωση της διεθνούς περιφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας, με δέουσα προσοχή στην ανταλλαγή επιλεγμένων πληροφοριών με τρίτες χώρες και εξέταση των ζητημάτων ασφάλειας και αμοιβαιότητας των πληροφοριών αυτών.

4.11. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι μια συνεκτική προσέγγιση της θαλάσσιας επιτήρησης στην ΕΕ και διεθνώς θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και ζητήματα σχετικά με τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή αποστολών και επιχειρήσεων κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ).

4.12. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη σημαντική βελτίωση στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των πολιτικών και στρατιωτικών κοινοτήτων χρηστών, που συγκαταλέγονται μεταξύ των κυριότερων κατόχων δεδομένων θαλάσσιας επιτήρησης, και καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τη στοχευμένη αξιοποίηση των πόρων του NATO. Υπενθυμίζει δε τις υποδειγματικές λύσεις πολιτικο-στρατιωτικής συνεργασίας, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Επιτήρησης των Συνόρων (EUROSUR).

4.13. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να επιδιώξει μεγαλύτερη αξιοποίηση διαστημικών πόρων και δεδομένων στην ανάπτυξη του CISE, καθώς η θαλάσσια επιτήρηση αποτελεί πεδίο χρήσης των δορυφορικών συστημάτων της ΕΕ. Ενδεικτικά, οι υπηρεσίες θαλάσσιας επιτήρησης του Copernicus (πρώην GMES — Παγκόσμια Παρακολούθηση για το Περιβάλλον και την Ασφάλεια) υποστηρίζουν δράσεις κατά της πειρατείας, της διακίνησης ναρκωτικών, της παράνομης αλιείας ή της απόθεσης τοξικών αποβλήτων σε συνεργασία με υπηρεσίες όπως ο Frontex, ο EMSA και το Δορυφορικό Κέντρο Επιτήρησης Χερσαίων Συνόρων της ΕΕ, ενώ συμβάλλουν σε εφαρμογές ασφαλείας στους τομείς της επιτήρησης των θαλάσσιων εξωτερικών συνόρων της ΕΕ.

4.14. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να εξετάσει άμεσα το ζήτημα της ασφάλειας του κυβερνοχώρου στις θαλάσσιες μεταφορές και να εξειδικεύσει μέτρα θωράκισης του CISE λαμβάνοντας υπόψη ότι απαιτείται ιδιαίτερα ενεργός οριζόντιος συντονισμός των ενδιαφερόμενων αρχών.

5. Ειδικότερα ζητήματα

5.1. Η ΕΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή να εντείνει τις προσπάθειές της στο πεδίο έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας για την αντιμετώπιση σοβαρών τεχνικών πτυχών διαλειτουργικότητας και αρχιτεκτονικής των εφαρμογών, συστημάτων και υπηρεσιών· π.χ. οι διακυμάνσεις ποιότητας των δεδομένων στα διαφορετικά λογισμικά και συστήματα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην αποτελεσματική εφαρμογή και την αξιοπιστία του CISE⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁶⁾ COM(2014) 451 final, σ. 5.

⁽¹⁷⁾ COM(2014) 451 final.

- 5.2. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η εδραίωση του κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής πληροφοριών για τον θαλάσσιο τομέα της ΕΕ παρέχει ευκαιρίες απασχόλησης και καινοτόμου επιχειρηματικότητας, ειδικά στις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ), και καλεί την Επιτροπή να αναδείξει τη σημαντική αυτή διάσταση.
- 5.3. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να εντείνει τις προσπάθειες για την αντιμετώπιση πολιτισμικών φραγμών στην ανταλλαγή και τη διανομή πληροφοριών και θεωρεί ότι η εδραίωση εμπιστοσύνης και της αντίληψης «μέριμνα για ανταλλαγή με σκοπό την επίγνωση» (*care to share to be aware*), σε τομεακό και διατομεακό επίπεδο, δεν διασφαλίζεται μόνο με την έκδοση του χρήσιμου μη δεσμευτικού εγχειριδίου με συστάσεις βέλτιστων πρακτικών για την εφαρμογή του CISE.
- 5.4. Οι διαφοροποιήσεις στη διατομεακή ολοκλήρωση της θαλάσσιας επιτήρησης στα κράτη μέλη δημιουργούν ισχυρές αναντιστοιχίες στην προσπάθεια διασύνδεσης με το CISE· π.χ. κάποιες χώρες έχουν απλοποιήσει τα συστήματα ΤΠ επιτήρησης και άλλες όχι. Ορισμένες χώρες έχουν αναπτύξει ισχυρές δυναμικές διατομεακής ηλεκτρονικής συνεργασίας στο εσωτερικό τους, ενώ σε άλλες διατηρούνται κλειστά τομεακά συστήματα ΤΠ.
- 5.5. Η ΕΟΚΕ επικροτεί πρωτοβουλίες της Επιτροπής για την ανάπτυξη προτύπων, επιδιώκοντας τη διαμόρφωση ενός κοινού προτύπου δεδομένων, δηλαδή ενός καταλόγου όρων, εννοιών, συμβάσεων ονοματοδοσίας, μορφοτύπων και σχέσεων δεδομένων, ο οποίος θα αποτελέσει εργαλείο «μετάφρασης» μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών θαλάσσιας επιτήρησης, ιδίως μεταξύ πολιτικών και στρατιωτικών συστημάτων.
- 5.6. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόοδο στην καθιέρωση ενιαίων εθνικών θυρίδων που παρέχουν κεντρικές εθνικές πλατφόρμες ανταλλαγής πληροφοριών για υποβολή δηλώσεων και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με πλοία σε σύνδεση με το ενωσιακό σύστημα ανταλλαγής ναυτιλιακών πληροφοριών, αλλά και με άλλα συστήματα. Σχετικές καλές πρακτικές έχουν αναδειχθεί από την Οικονομική Επιτροπή του ΟΗΕ για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΟΗΕ) στην υπ' αριθ. 33 σύσταση ΟΕΕ/ΟΗΕ για τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών και των μεταφορών, και αποτελούν χρήσιμο σημείο αναφοράς για το CISE.
- 5.7. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι χρήζει αντιμετώπισης το σοβαρό ζήτημα εξάρτησης των πλατφορμών ΤΠ από τον εκάστοτε προμηθευτή (*vendor lock-in*), το οποίο δυσχεραίνει τη διαλειτουργικότητα, καθώς στα κράτη μέλη περίπου το 85 % των ναυτιλιακών συστημάτων επιτήρησης ΤΠ είναι ειδικής υποδομής και μη τυποποιημένα, έτσι ώστε η τυχόν αναβάθμιση ή προσαρμογή τους να εξαρτάται από τον ίδιο προμηθευτή.

Βρυξέλλες, 10 Δεκεμβρίου 2014.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE